

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ D'ECONOMIA DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 350-1992

Fq.Con.núm. 33/27

X legislatura

Any 2022

Núm. 74

Presidència de la Sra. Maria Pilar Sansó i Fuster

Sessió celebrada dia 3 de novembre de 2022

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Compareixença RGE núm. 2054/22, del Sr. Aram Ortega i Adzerías, nou director general de Polítiques per a la Sobirania Alimentària, sol·licitada pel Grup Parlamentari Popular, pel procediment d'urgència, acordada la recaptació del compareixent a la sessió de la Comissió d'Economia de dia 9 de juny del 2022, perquè informi i doni explicacions sobre les actuacions i programes que durà a terme. [1162](#)

LA SRA. PRESIDENTA:

Bon dia, senyores i senyors diputats. Començam la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. BORRÀS I BARBER:

Sra. Presidenta, Damià Borràs substitueix Maria Antònia Truyols.

Compareixença RGE núm. 2054/22, del Sr. Aram Ortega i Adzerías, nou director general de Polítiques per a la Sobirania Alimentària, sol·licitada pel Grup Parlamentari Popular, pel procediment d'urgència, acordada la recaptació del compareixent a la sessió de la Comissió d'Economia de dia 9 de juny del 2022, perquè informi i doni explicacions sobre les actuacions i programes que durà a terme.

LA SRA. PRESIDENTA:

Passam al debat de l'ordre del dia d'avui, que consisteix en la compareixença RGE núm. 2054/22, pel procediment d'urgència, del Sr. Aram Ortega Adzerías, director general de Polítiques per a la Sobirania Alimentària, sol·licitada pel Grup Parlamentari Popular, acordada a la sessió de la Comissió d'Economia de dia 9 de juny del 2022, perquè informi i doni explicacions sobre les actuacions i programes que durà a terme.

Assisteix el Sr. Aram Ortega i Adzerías, director general de Polítiques per a la Sobirania Alimentària, acompanyat de les persones següents: Bienvenida Aguiló, assessora tècnica; Marc Mas, cap de gabinet; i Rodrigo de Miguel, interlocutor parlamentari. Benvinguts tots quatre.

I ara sí que pas la paraula al Sr. Ortega, director general de Polítiques per a la Sobirania Alimentària, per tal de fer una exposició oral. Sr. Ortega té la paraula.

EL SR. DIRECTOR GENERAL DE POLÍTIQUES PER A LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA (Aram Ortega i Adzerías):

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Bé, en primer lloc, m'agradaria agrair a tots els diputats i diputades d'aquesta Comissió d'Economia, l'interès per la feina que hem realitzat i seguim realitzant a la nostra Direcció General de Polítiques per a la Sobirania Alimentària i per donar-me l'oportunitat d'explicar-me aquí.

Com sabeu, em vaig incorporar a principis d'aquest any a la conselleria, enmig d'una pandèmia que ens va obligar a enfrontar-nos a situacions molt desagradables, confinaments, manca de contacte amb altres persones i fins i tot la pèrdua d'alguns dels nostres éssers estimats. Aquest fet, també va afectar greument les cadenes de subministrament mundial, va generar grans desproveïments i increment dels preus de molts productes i materials, va generar una inestabilitat i una inseguretats enorme a tots els sectors i va derivar en diferents problemes per al nostre sector productiu. Posteriorment, ens ha tocat experimentar una forta sequera, acompanyada d'altres temperatures, i actualment estam greument afectats pels efectes

d'una guerra a Ucraïna, una guerra que deixa encara més en evidència la fragilitat del nostre mercat agroalimentari i energètic internacional.

Però aquesta horrible situació, ens ha ajudat en certa manera, a recordar la importància del sector primari i a recordar que el menjar no creix de manera natural als prestatges dels supermercats; a recobrar uns valors, fins ara oblidats o, com a poc, menyspreats, com són les necessitats energètiques i alimentàries de la població. La important tasca de totes les persones que treballen al sector primari i de tota la cadena de productors, transportistes i distribuïdores que cada dia s'esforcen per fer-nos arribar els aliments i productes necessaris per al nostre dia a dia; un engranatge de persones i empreses que han sabut estar a l'alçada en les situacions d'emergència que ens ha tocat viure i que ara, més que mai, necessiten de tot el suport de les institucions per poder continuar procurant els seus serveis a tota la població i ser cada vegada més forts davant les futures crisi, que segur que n'hi haurà.

Després d'haver fet molts d'anys el treball del sector privat, com a comercial, també una bona etapa com a autònom i posteriorment a l'administració pública, he après que es requereix un esforç enorme, capacitat de superació, de col·laboració i associació per fer front a les dificultats que suposa treure endavant qualsevol projecte.

Ja a la legislatura anterior, on vaig participar en la política de Menorca on vaig exercir com a conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Reserva de Biosfera, Energia i Residus, vaig tenir l'oportunitat de treballar amb el sector, vaig poder veure de prop els problemes als quals s'enfronten contínuament les persones que treballen a la nostra terra i al nostre mar, que, a més d'haver de sobreposar-se a les dificultats climàtiques que tant els afecten, a la vegada han de fer front a un mercat molt competitiu, on les grans empreses -tant de la resta de la península com les de l'estranger- suposen un repte enorme a les nostres empreses les quals, a més, pateixen la condició d'insularitat amb els sobrecosts energètics, econòmics i logístics que açò suposa.

Donar solució a totes aquestes problemàtiques duu una feina conjunta de la societat. Vaig tenir clar des del primer moment que l'èxit del nostre sector passava per treballar, des del consens, l'associació, cooperar de manera transversal i mantenir un contacte proper entre l'administració i els diferents sectors per poder invertir els nostres esforços de la manera més consensuada i eficient possible.

En aquesta legislatura, des del Govern de les Illes Balears es va fer una aposta ferma per destacar el paper de l'agricultura, la pesca, la ramaderia i l'alimentació sobre el tauler polític de les Balears, i donar una representació de manera transversal dins l'administració a tot el conjunt del sector primari, mitjançant una conselleria pròpia, amb una Direcció de Polítiques per a la Sobirania Alimentària enfocada a impulsar, controlar, estudiar i promocionar el producte del nostre sector primari, amb la reinversió d'esforços en el sector i ajudar a decidir com volem alimentar-nos, com volem produir, quins aliments volem exportar i quins aliments ens interessa importar.

La nostra societat i la seva economia està clarament lligada al sector primari, no només per l'evident necessitat de consumir aliments que produeixen, sinó també perquè el nostre territori, el nostre paisatge, que durant anys les nostres agricultores, els nostres ramaders i els nostres pescadors, han treballat, n'han pres cura i han enriquit, suposa un dels més grans reclams per al sector turístic, fins ara font principal d'ingrés a les nostres illes.

A més, el sector primari ofereix una oportunitat clara de diversificació i, per tant, d'enfortiment de la nostra economia i suposa una única fórmula per fer possible un futur esperançador, pròsper i de qualitat per a la nostra societat.

En les darreres dècades havia disminuït també la incorporació de joves emprenedors, tant al camp com al mar a causa, en part, que com a societat no hem sabut apreciar la seva important funció i, en certa manera, s'havia convertit en un sector poc atractiu i cada vegada menys rendible.

Gràcies a la professionalització, la tecnologia i els nous coneixements dels joves cada cop més preparats, actualment, podem apreciar un evident augment de la incorporació d'aquests al sector i, per part nostra, l'aposta ha estat ferma per facilitar, visibilitzar i promoure aquest fet mitjançant diferents mesures, tant des dels ajuts econòmics i la promoció a l'assessorament i la contínua formació.

I vull destacar que aquest treball s'ha realitzat sempre de forma transversal, tant amb la resta de direccions generals, com amb les diferents entitats relacionades amb la resta de conselleries, amb un objectiu comú: el desenvolupament i la implementació de les polítiques destinades a enfortir, promoure i revalorar el fruit i la feina del nostre sector primari.

Com saben, aquesta legislatura no ha estat o no és gens fàcil per a ningú, les diferents i complicades situacions que hem hagut d'afrontar ens han obligat a actuar sobre les urgències, sense permetre'ns executar tots els plans plantejats des del principi, com ens hagués agradat. I, tot i així, des de la conselleria i, en concret, des de la nostra direcció general, s'ha dut a terme un esforç enorme per aconseguir superar les dificultats i assolir diferents èxits.

Com he comentat abans, un dels efectes més greus de la pandèmia va ser el tancament del Canal HORECA, en tallar canals de comercialització, sobretot entre hotels, restaurants i els productors i impedir que poguessin donar sortida als seus excedents. Les collites, la llet, la carn, s'arriscaven a perdre's i provocaren enormes pèrdues econòmiques per a tot el sector i dificultà la continuïtat i la seguretat de la seva producció.

Des de la nostra direcció general, en gran part, gràcies a la tenacitat de la meva antecessora, es va dur a terme un programa pioner al nostre estat: la compra pública alimentària, i es trobà una fórmula eficaç per poder ajudar a distribuir tots aquests grans excedents dels nostres productors i fer-los arribar a les persones més necessitades. Al llarg de les tres fases de la compra pública, es van invertir 1,7 milions d'euros, i vam aconseguir arribar a més de 60.000 famílies. Tot açò, malgrat que molts titllessin aquesta solució d'impossible.

I, ara, fa uns mesos, vàrem tenir una trobada amb representants de les associacions que varen participar en la distribució dels aliments i, a més de transmetre'ns el seu agraïment per l'èxit del projecte, ens van informar que havien, a més, decidit continuar treballant amb alguns dels productors amb qui havien establert noves vies de comercialització, i destinar, així, part dels seus fons a la compra de productes frescs i de proximitat.

En una línia similar, també, treballam amb el programa Venda Directa, on les explotacions inscrites poden vendre els seus productes agrícoles i ramaders, sense intermediaris, directament a les seves instal·lacions. Des de la direcció general s'ha fet un esforç considerable en la promoció, la digitalització i el foment d'aquests canals curts de comercialització els quals han experimentat un considerable increment d'un 20% des del començament de la COVID, el 2020.

Açò ha proporcionat una nova via de comercialització per a tots i per a molts dels productors que, a més, tenen la possibilitat d'associar-se, mitjançant agrupacions de preferents, és a dir que en un mateix punt de venda es poden vendre els productes de diferents explotacions adscrites a la venda directa, i aconseguir així una major rendibilitat en la seva feina i facilitar l'experiència dels consumidors.

Millorar i incentivar la producció també requereix un esforç per donar sortida, reconeixement i revalorar els nostres productes, i visibilitzar-los estratègicament, per açò hem considerat indispensable la participació -per primera vegada com a conselleria- en algunes de les fires gastronòmiques més importants del món, on realment el nostre sector, òbviament, ha considerat factible la seva presència.

La participació, per exemple, a Barcelona Wine Week i a Fenavin, enfocades al sector vinícola; i la fira més important d'Europa al sector ecològic, Biofach, a Nuremberg, on recordem que un oli ecològic de Mallorca va guanyar el primer premi a millor oli ecològic del món, i un de Menorca va quedar quart; a Taste of Spain, a Suïssa, en què destacaven les marques de qualitat, les DO i les IGP de les nostres illes; o a la fira HORECA, uns dels esdeveniments més importants per al sector de l'hostaleria i la restauració, que se celebra aquí a Mallorca, han estat algunes de les més destacades.

A part, hem dut a terme un projecte d'emissió inversa, junt amb l'ICEX, per donar promoció internacional als nostres productes, amb marques de qualitat que participaren, primerament -com he comentat abans-, a Suïssa, al Taste of Spain i, posteriorment, fent venir 12 prescriptors de revistes especialitzades de diferents països a les jornades de degustació i coneixement del porc negre aquí, a Mallorca, i després a Menorca, amb jornades similars amb el formatge de Maó, a Menorca.

Amb aquest mateix objectiu hem donat suport també a la creació de "Millor quin", com a marca per diferenciar el nostre peix; i de "Som Pagesos", com una marca que uneix empreses de producció del sector hortofructícola de Mallorca i poder assolir, així, els reptes de mercat més competitiu.

Hem incorporat -com a govern- una clàusula social per tal que els contractes amb l'administració pública que impliquen compres d'aliments hagin d'incloure un 16%, com a mínim, de producte local i ecològic, una fita mai abans no aconseguida en l'administració local.

S'ha dut a terme un gran esforç per impulsar i aconseguir aprovar diferents marques de qualitat, com la DO de pebre bord, el Pimentón Mallorca, de la qual s'han venut al 2021, fins a 13,5 tones; la DO de mel d'Eivissa, aprovada per l'Estat actualment, i que actualment està enviada a la Comissió Europea; i la IGP d'oli d'Eivissa.

I, per descomptat, hem continuat exercint un control constant de les nostres marques de qualitat i hem procurat tenir en compte les dificultats del sector i ser el més justs possible en la presa de decisions en aquest aspecte, en procurar arribar a acords, consensuar solucions i vetllar per la millora de les bones pràctiques de comercialització.

Ens hem reunit també amb representants de les diferents grans superfícies i miram de trobar solucions en comú per aconseguir millorar la incorporació dels nostres productes als seus lineals, ja que entenem que són uns aliats indispensables per aconseguir millorar i incentivar l'oferta dels nostres productes i apropar-la a molta més població.

De cara a finals d'any i l'any que ve, volem continuar amb la promoció de la venda directa, on fem un esforç enorme per promocionar, mitjançant les diferents xarxes socials, cursos de formació i informació sobre la venda directa; modificació dels logotips també per adaptar-los a les demandes dels inscrits; treballam també a modificar la pàgina web per fer-la més accessible i pràctica; duim a terme també un estudi de mercats, elaboram un nou estudi per conèixer la percepció dels clients de les grans superfícies, supermercats i mercats locals sobre el producte local, el consum i el coneixement de les marques de qualitat; de nou tornarem a participar a les diferents fires més importants, enguany tornam a participar a la Barcelona Wine Week; aquest any hem incrementat l'oferta pública per facilitar la participació dels cellers de Menorca, Eivissa i Formentera, a més de treballar de manera molt propera amb els diferents consells reguladors del sector vinícola per millorar el nostre rendiment, la nostra imatge i la nostra ubicació a la fira; també participam a Fenavin, i també enguany participam a HORECA aquí, a Mallorca.

I aquest any hem apostat per un model més dinàmic, amb la participació conjunta en un sol estand de diferents entitats aprofitant les sinèrgies que es poden generar entre ASCAIB, els productors que participin amb la conselleria i els alumnes de l'FP de cuina i restauració, a un espai perquè els joves estudiants puguin compartir experiències i treballar de la mà amb cuiners professionals alhora que estan acompanyats dels nostres productors i entre tots poder revalorar el producte i crear una oferta més atractiva per als visitants.

Tornarem participar de nou a BIOFACH, on esperam tenir una experiència amb molt d'èxit per als nostres productors ecològics, i de nou tornar estar presents i participar a les fires i esdeveniments agroalimentaris més destacats de la nostra

comunitat, com poden ser la Fira del Camp de Menorca, Fira del Vi de Pollença, les fires de races autòctones, etc.

També, quant a la promoció del sector pesquer, participarem a un concurs de receptes de peix a HORECA per revalorar el peix descartable, on joves estudiants de cuina, assessorats per cuiners experimentals, participaran en l'elaboració de receptes amb espècies de peix típiques de les nostres illes que ara són poc conegudes pels consumidors, però que, tradicionalment, havien tingut un valor destacat a la nostra gastronomia, i es participarà a un curs que es replicarà a Mallorca, Menorca i Eivissa.

També la participació en la jornada de la degustació de la tonyina vermella balear on els representants del sector pesquer de les nostres illes i les diferents entitats relacionades tenen una possibilitat de reunir-se i celebrar, a més, enguany l'Any mundial de la pesca artesanal.

També duim a terme el projecte de Mallorca al plat, un programa pilot amb l'objectiu de procurar generar cadenes de comercialització entre càterings i menjadors escolars i productors locals per planejar menús equilibrats, sans i rendibles a les escoles participants per poder replicar després aquesta experiència a altres menjadors escolars.

Fem feina ara mateix en una campanya de producte local i producte de temporada en impulsar una campanya de producte local de temporada al llarg del 2020 amb l'objectiu de promoure el consum dels productes de temporada, el que suposa un cost menor per als consumidors i gaudir d'un producte de més qualitat i, en general, un consum més d'acord amb les necessitats del nostre sector productiu i més responsable. Esperam crear nou material multimèdia que doni cos a les diferents publicacions i promocions, a més de crear una estratègia de màrqueting i aprofitar les diferents xarxes i recursos mediàtics disponibles.

Distribuïrem unes 7.000 cistelles amb el logotip de producte local i la frase "triam d'aquí" amb l'objectiu de promoure la compra i el coneixement dels productes locals a les diferents fires i incentivar la participació a les enquestes dels diferents estudis de la direcció general.

També fem feina a modificar la pàgina web per enriquir el contingut.

Continuam amb les jornades formatives, un pla de cursos de formació al llarg de l'any, com per exemple poden ser cursos del registre de marques, etiquetatge de productes, venda directa.

També continuam amb el Pla de control de qualitat des de l'IQUA amb l'objectiu de protegir i controlar les diferents marques de qualitat en territori balear enfocats als productes estratègics del nostre sector, com poden ser vins, mel, olis, llet i productes carnis.

Bé, en general, aquestes són les tasques més destacables, d'entre moltes altres, però, com saben, el dia a dia de l'administració és un constant sorgir de tasques inesperades, urgències, situacions i reptes als quals hem de donar solució a

la vegada que continuam amb l'esforç per complir la nostra agenda.

Moltes gràcies. Gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Ortega. Ara entenc que no fa falta aturar la sessió per formular preguntes, que podem continuar. Per tant, el director general de Polítiques per a la Sobirania Alimentària, el Sr. Ortega, pot contestar globalment o individualment. Què prefereix?

EL SR. DIRECTOR GENERAL DE POLÍTIQUES PER A LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA (Aram Ortega i Adzerías):

Globalment.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Ortega. Per tant, ara passam la paraula al Grup Parlamentari Popular, a la Sra. Assumpció Pons, per un temps de deu minuts.

LA SRA. PONS I FULLANA:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta, bon dia, senyores i senyors diputats. Vull agrair avui, en primer lloc, que comparegui el Sr. Aram Ortega davant aquesta comissió, tal com va demanar el Partit Popular el passat 16 de febrer.

Des del primer dia el Partit Popular s'ha pronunciat d'una manera disconforme amb aquesta nova direcció general, perquè entenem que respon únicament a una ideologia política, en aquest cas la ideologia de Podemos, i tot és augmentar o augmenta l'estructura i les despeses del Govern de la Sra. Armengol.

El camp de Balears i el producte local de les nostres illes no necessiten precisament ideologia sinó que demanen solucions, demanen mesures que li donin una rendibilitat i una viabilitat.

Vull deixar clar que durant aquesta legislatura hem defensat i hem demanat actuacions per impulsar el consum dels aliments que es produeixen aquí, el producte local de proximitat o quilòmetre zero. Ara bé, per fer-ho no calia crear una direcció general nova, primer perquè allò que li volen atribuir ho pot assumir perfectament el Servei de Qualitat Agroalimentària o fins i tot altres serveis de la conselleria que fa anys que fan una magnífica feina, així evitariem precisament duplicitats. I, en segon lloc, perquè la promoció i el suport al producte local ha de ser una política transversal que ha d'impregnar tota la conselleria. En açò estic d'acord amb el director general.

Aquestes línies d'acció i altres iniciatives formen part de la proposició no de llei *mesures de suport al producte local i de proximitat de Balears*, que va presentar el Partit Popular i que va ser aprovada per unanimitat a aquesta comissió, dia 12 de març del 2020, just quan va començar la pandèmia.

Sí, li vull dir, Sr. Ortega, vostè feia referència a la venda directa des de les finques. Açò no és nou d'ara, açò ho va

introduir la primera Llei agrària de Balears feta precisament per un govern del Partit Popular. No és que sigui una cosa nova d'ara.

Miri, vostè va ser nomenat, tal com ha dit, director general per la renúncia, el desembre del 2021, de la Sra. Paula Valero; va dir que se'n tornava a Astúries perquè s'enyorava, però la realitat és que mai no va aconseguir la confiança de les organitzacions professionals agràries, que fins i tot van demanar la seva destitució. Perquè les famoses polítiques de sobirania alimentària no han donat els resultats que vostès esperaven. I ara era el moment de suprimir aquest departament. Després el van nomenar a vostè com a nou director general.

Jo, després de la seva intervenció, sí que li voldria plantejar diverses qüestions. El gran èxit en matèria de producte local del govern Armengol aquesta legislatura havia de ser "el producte local entra per llei al sector turístic", ho he dit textualment. La consellera, Sra. De la Concha, va qualificar de "fita històrica" l'aprovació d'una Llei turística que obliga els hotels a oferir un percentatge mínim de producte local, i fins i tot es va atrevir a publicar, diguem, una espècie d'informe, on va anunciar que suposarà 20 milions per al sector primari.

Però el Govern central -parlam de Podemos i del PSOE-, diuen que açò és inconstitucional que Balears fixi aquest percentatge, i adverteixen que imposar un mínim per afavorir el producte local vulnera el principi d'igualtat. Jo li demanaria: se senten vostès desqualificats? Què pensen fer? On són aquests 20 milions d'euros que va anunciar la consellera?

Un dels objectius de la direcció general, consisteix *en controlar los precios de la cadena alimentaria*, però a Balears s'incompleix la Llei de la cadena alimentària, perquè els preus no cobreixen els costos de producció dels pagesos; uns costos que, per la insularitat, principalment, altres qüestions també, però principalment la insularitat, són un 64% superiors als de la península. Què s'ha fet des de la conselleria? Què ha fet vostè? I què pensa fer per evitar-ho?

El director tècnic de l'Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Mallorca va afirmar que "cal perseguir el frau perquè el producte local sigui realment de Mallorca". Òbviament, el control del frau és un altre dels seus objectius, què ha fet i què fa en aquesta matèria?

Les organitzacions professionals agràries van demanar el mes de març de l'any passat, del 2021, a la conselleria, un segell de producte local, certificat i un pla per promocionar-ho. Jo voldria que em digués també què han fet respecte d'això.

Les Cooperatives Agroalimentàries d'Espanya, que, lògicament, inclou les de Balears, varen demanar el passat mes de maig que no s'avanci en l'estratègia *De la granja a la mesa*, per garantir la producció local dins un escenari inflacionista i d'increment de costos. Vostè hi està d'acord?

També li demanaria: quan tindran l'oli de Menorca i les taronges de Sóller la declaració d'indicació geogràfica protegida? També era un tema que vostès havien de resoldre.

Comparteix les restriccions a la pesca de Balears, tal com ja han denunciat les confraries de pescadors que impedeixen les captures i que puguem consumir més peix fresc? Açò també és un producte local.

I, finalment, per tancar la meua primera intervenció, li demanaria: quins resultats s'han obtingut amb la Mesa del producte local que la conselleria va anunciar el mes d'abril del 21?

Li agrairia, Sr. Ortega, que a una propera intervenció seva, em pogués donar resposta a aquestes qüestions

Moltes gràcies. I moltes gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Pons. Per part del Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula el Sr. Alejandro López.

EL SR. LÓPEZ I SORIA:

Gracias, presidenta. En primer lugar, agradecer al Sr. Ortega la comparecencia, sus explicaciones y también la presencia de parte del equipo de la conselleria.

Llevamos ya casi toda la legislatura debatiendo sobre la existencia de la Dirección General de Políticas para la Soberanía Alimentaria, qué importancia tiene y hacia dónde creemos que se tiene que llevar. Por desgracia, a pesar de que se ha intentado explicar durante más de 3 años, parte de los grupos de la oposición siguen sin entender la importancia que se tiene a la hora de que, cuando se quiere promocionar el producto local, un producto local que además estaba bajo mínimos en cuanto a promoción, no se puede meter en un área pequeña dentro de una dirección general más grande, que se encarga de otras cosas, porque tenga un departamento de funcionariado y ya está.

Creo que tras escuchar al Sr. Ortega las explicaciones que ha dado en cuanto a promoción de producto local, en cuanto al trabajo que se hace para que se conozca la marca propia de aquí, las marcas propias de aquí, para que se sepa la calidad que tiene el producto de aquí, tendría que quedar claro. Lo que pasa es que es verdad que llevamos más de 3 años hablándolo, debatiéndolo y explicándolo y, de hecho, ahora no hay el grupo que lo hace, pero que nos acostumbran es a hablar incluso de la producción de la clase obrera a través de la soberanía alimentaria y los movimientos que hubo en Latinoamérica. Con lo cual, para que veamos lo alejada que está la oposición en muchas ocasiones, de para qué se quiere una Dirección General de Soberanía Alimentaria.

Tengo que agradecer las explicaciones del director general, porque ha sido muy claro. ¿Qué se pretende precisamente poniendo en el organigrama del Gobierno una Dirección General de Soberanía Alimentaria? Promocionar y garantizar que se va a trabajar de forma exhaustiva, en promocionar nuestro producto local y, guste o no guste, y no lo quieran admitir o lo quieran admitir algunos partidos de la oposición, a día de hoy, el producto local se está promocionando mucho más que hace 4 años. De hecho, es algo objetivo que se puede

mirar en los porcentajes y eso se puede hablar. ¿Que siempre se puede mejorar la tarea de cualquier acción? Sí, sobre todo una dirección general completamente nueva, que se hizo desde cero, que quiero recordar que empezó con un presupuesto muy pequeño, creo que eran unos 260.000 euros presupuestados, y ha ido en aumento y creo que el último ya son 800.000.

Estamos hablando todo el tiempo de un trabajo ingente para, primero, conseguir que las ferias y los mercados lo tengan. Luego que los puestos de alimentación también tengan muy claro, la importancia que es poner a la venta el producto local, asesorar para conseguir el mayor rédito posible en toda las ferias. Se acaba de decir, premios en ferias internacionales, que el premio en sí, claro que es del agricultor y de la calidad de su proyecto, de su producto, pero el trabajo de darlo a conocer, de la promoción y de que todo el mundo lo entienda, es de la dirección general, básicamente, porque para eso está, para conseguir promocionar por encima del producto de aquí.

Y cuando viene una pandemia y vemos la importancia que tiene el producto local en unas islas, básicamente, porque queda muy claro que, ante cualquier percance, somos muy dependientes del exterior. En lugar de que todos los grupos comprendamos la importancia que tiene apostar por el producto local, apostar por su promoción y por su implantación, me choca que algunos grupos que han hecho muy buenas propuestas aquí, como por ejemplo el Partido Popular, sobre cómo potenciar el producto local, después son incapaces de ver la importancia que tiene una dirección general como la que estamos hablando. Yo entiendo que a lo mejor se quiere echar..., pues decir que el Gobierno quiere engrosar sus filas, como se dice, etc.; pero si de lo que estamos hablando y creo que en esta comisión lo hablamos siempre, que es de cómo poner en valor el producto de aquí, cómo conseguir promocionarlo y cómo luchar contra el producto que viene desde fuera, para que sea prioritario comprar el de aquí, lo que me chirría mucho es que sigamos, tres años y medio después, sin entender la importancia de esta dirección general, que creo que la comparecencia ha dejado bastante claro que es básicamente conseguir promocionar el producto.

Luego, claro, vemos temas como poner en duda, una vez más, y lo digo por el daño que se hace, no es porque a mí me preocupe más o menos, porque es algo entre el Estado y el gobierno de aquí, que, además, está bastante claro, pero lo que no creo que sea bueno para Baleares y mucho menos para el producto local, algo que ya incluso contestó la presidenta del Gobierno de Baleares, Francina Armengol, es intentar poner en duda una y otra vez que el 3%, o hasta el 5% de producto local en los hoteles, es lo que se pone en duda en tema constitucional. No lo es, si lo leemos, lo que pasa que a veces queremos hablar sin leer, si lo leemos hay dos cosas en duda: una, que pueda el Consell de Govern luego, en la revisión, poner un porcentaje diferenciado, sin pasar por pleno, porque estamos hablando de una ley, uno; y dos, el sello de calidad a los demás del 10%. En cuanto a la obligación del 3% al 5%, no han dicho ni una coma de inconstitucionalidad, y si lo leemos es así.

Por lo tanto, vamos a dejar de lanzar ese mensaje, porque vamos a preocupar al sector, de hecho se preocupan y lo que tiene que pasar es que la dirección general tiene que explicar,

tiene que enseñar lo que dice el Estado y es un trabajo extra, que se crea una inseguridad que no entiendo por qué se tiene que crear, cuando el Estado no ha puesto en duda esa parte, las dos partes que ha puesto han sido las que yo he comentado, que es lo que dijo la presidenta del Govern, además, en sede parlamentaria, en una pregunta que hizo un partido político. Se puede contrastar, es algo que creo que vale la pena mirarlo, básicamente para dejar de decir algo que no es y preocupar al sector.

Luego, por otro lado, me gustaría que el director general de Política de Soberanía Alimentaria, nos explicase un poquito más el trabajo que está haciendo para potenciar las marcas de calidad de Baleares, porque al fin y al cabo de lo que va esto es de conseguir poner en valor las marcas propias de aquí, de conseguir poner en valor el producto. Sí que me gustaría saber en qué línea están trabajando y cómo creen que en el 2023 lo van a ampliar más o cómo fortalecerlo.

Otra de las cosas que me gustaría plantear es que en la pandemia una de las actuaciones dentro del plan de choque que hizo esta conselleria fue conseguir, junto a la de Asuntos Sociales, lo que llamamos la compra pública; eso fue un trabajo que se hizo, un trabajo que, de hecho, a nivel burocrático me consta que fue muy complejo, pero se afinó y se hizo, y de hecho fue muy aplaudido por parte de las entidades. Entonces, me gustaría saber ¿qué está pensando la dirección general para conseguir luchar contra el desperdicio alimentario que hay en Baleares?

Lo comento porque una de las cosas que sí que se ven, cuando se ven todos los informes, es que en Baleares se genera muchísimo desperdicio alimentario y, a su vez, sí que necesita una regulación o una cabida para ver cómo conseguir frenar este hecho que creo que todos vemos... que debemos de intentar que no ocurra, y mucho menos en unas islas como las nuestras.

Y luego vuelvo a hacer otra vez hincapié en, si estamos en unas islas, si en todos los sectores, hablamos ahora del alimentario, pero lo estamos hablando incluso del energético y de otros temas bastante vitales, si tenemos muy claro que el momento actual..., y además, gracias a la pandemia o por culpa de la pandemia, se ha visto muy claro que es fortalecer toda nuestra producción, y ahora hablamos de alimentario, no entiendo que haya grupos que sigan sin comprender la necesidad de que haya un departamento exclusivo, sea una dirección general exclusiva que se dedique a promocionar el producto local y que trabaje mano a mano.

Y sí, se podría incluir en otra dirección general, igual que también estaba la Conselleria de Agricultura incluida en Medio Ambiente, y ¿qué te dice el sector? Que si no queda muy claro, si no se separa, los esfuerzos se ponen en otro sitio. Si metiésemos estas competencias en otra dirección general, como ya estaba en otras legislaturas, lo que ocurrirá es que el esfuerzo no se hará de la misma forma, porque obviamente los temas y el tiempo de la gente es limitado y si no hay alguien dedicándose exclusivamente para esto costará mucho más, y si estuviésemos hablando de que el producto local de Baleares pasa por un momento ideal, pues a lo mejor no se vería estratégicamente muy, muy importante, pero es que no es así.

De hecho lo vuelvo a decir, ha crecido en esta legislatura, y aún así tiene muchísimo margen de crecimiento para conseguir llegar a objetivos, que no hablamos de una soberanía alimentaria cien por cien, sino de unos objetivos donde realmente tenga un peso importante sobre qué compra la gente de Baleares, qué es de aquí y qué no.

Con ese margen de crecimiento que hay, creo que sí tengo que volver a repetir que esta dirección general, gobierne quien gobierne, tendría que seguir existiendo y tendría que estar dentro de la hoja de ruta de cualquier gobierno que realmente crea en la importancia de potenciar el producto local de Baleares.

Y, en este sentido, vuelvo a agradecer al Sr. Ortega las explicaciones que ha dado. Creo que ha explicado muy bien en lo que trabaja la dirección general, en su importancia, y sí que me gustaría que me contestase a las dos cuestiones que he dicho cuando le toque a usted tiene en la réplica global.

Y nada más, no me extendiendo más. Muchas gracias, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. López. Ara don la paraula al Sr. Jesús Méndez per part del Grup Parlamentari Ciudadanos.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Gracias, Sra. Presidenta. Buenos días, Sr. Ortega, buenos días, señores. Nosotros entendemos que a estas alturas de legislatura no es ya una cuestión de cuestionar precisamente la existencia de la dirección general y su formulación y sus planteamientos.

Fuimos muy contrarios por el miedo a un sesgo ideológico, a una determinada utilización o a una determinada manera, a unas determinadas formas y maneras de desarrollar y difundir el producto local, pero evidentemente que exista un análisis, que exista un conocimiento o que exista esta promoción de la difusión es absolutamente necesario y en realidad discutíamos más el concepto genérico porque estábamos discutiendo evidentemente políticas a llevar a cabo.

Pero creo que, sobre todo además, y dado que la oportunidad que representa el hecho de tener a nuestra disposición al responsable..., o sea, alguien que conoce profundamente y que está implicado en los distintos temas, creo que la cuestión es sobre todo aprovechar para hacerle, entonces, con su permiso le haré seis preguntas más o menos concretas, porque la primera..., no puedo presentarlas como concretas aunque lo serán en lo demás, pero la primera es un poco genérica: ¿Cuál es la valoración general del efecto de las emergencias y concretamente de la pandemia?

Primero, las emergencias es previsible que cada vez sean más, o sea, nos estamos acostumbrando a vivir en un mundo de emergencias e, incluso, saber utilizarlas, y también es cierto que lo que antes pertenecía a un periódico que se llamaba *El Caso* hoy en día la casuística nos está impidiendo generar leyes sobre todo tipo de cuestiones y tal, o sea, la participación o la

intervención de la administración cada día incluye más temas y más ámbitos.

Pero la valoración general de la pandemia que aquí, básicamente, solemos repetirnos que, claro, que la pandemia ha sido tan beneficiosa para el producto local. Precisamente en su análisis se viene a ver el momento beneficioso en ciertos aspectos, contrario en otros. Es decir, la ruptura del Canal Horeca, la no disposición del turismo como forma de salida, evidentemente ha sido trágica puntualmente y además tampoco puede decirse que la pandemia afectara específicamente a los sistemas de distribución. Creo que en realidad, excepto ciertos pánicos iniciales es casi lo que realmente se mantuvo..., o sea, no hubo verdaderos problemas de abastecimiento ni de transporte, que evidentemente sí provoca una de las nuevas urgencias o emergencias que es la inflación, pero que lo analizamos ya en cuanto al producto agrícola y pesquero, ¿vale?

Entonces, cuáles son las lecciones, digamos, que se obtienen de la pandemia, dentro de este..., no en este mantra que nos repetimos de “ha venido muy bien porque el producto local...” que parece más una intuición, una especie de desarrollo de sentido común, ¿cuáles son los efectos reales tanto positivos como negativos desde su perspectiva? Ustedes que han estado, digamos, viendo y tocando y palpando el mercado. Esa sería mi primera cuestión.

La segunda es decir: si ha servido para la implantación el reconocimiento, el conocimiento del producto local en algunos casos y para los sistemas de distribución, si han sido buenos o malos.

Luego, nos preocupa el posible efecto de éxito, pero claro en relación a otras cuestiones que también lógicamente están manejadas dentro de la conselleria, es decir, el desarrollo del producto de nuestro pescado balear, y estas acciones que usted comenta de conocimiento, también, y difusión per medio de la cocina, su implantación en la cocina tradicional o en la oferta de cocina tradicional, esta formación en torno al asunto, estos distintos aspectos que nos ha dado, esta promoción dentro de nuestro mercado turístico y tal, con el problema que ahora con nuestras restricciones pescamos muy poco.

Quiero decir, hay un hecho, digamos, como..., que debe ser muy analizado en cuestión de soberanía alimentaria y es que somos unas islas en medio del Mediterráneo cuyo abastecimiento de pescado y cuyo consumo de pescado es básicamente pescado exterior, pero es que además no producimos el..., que, no sé, por la lógica del kilómetro cero y tal deberíamos pescar lo que nos comemos nosotros, pero hay hechos sorprendentes como que el salmón sea el primer pescado consumido en las islas, que es un pescado bastante ajeno a nuestra realidad del entorno, o que el ochenta y tantos por ciento del pescado sea exterior.

¿No deberíamos, a la par que desarrollar el producto, preveer que el producto sea local? ¿No deberíamos...? Tenemos una flota pesquera francamente reducida, nuestra flota arrastrera es de 34 embarcaciones frente a las 400 del litoral del levante, y lo vivimos con una especie de complejo: “No, somos muy malos, deterioramos mucho el medio ambiente” y tal... No

sé, quiero decir ¿cómo encajamos esa lógica?, porque nos preocupa.

Siguiendo con los otros, ¿cuáles son los efectos previsibles de la inflación?, sobre todo en torno al producto local; es decir, debemos preveer con la inflación que no será cada vez la llegada de insumos, de piensos, de materiales necesarios, de herramientas, de bienes de equipo y tal, se nos está encareciendo, digamos, nuestra producción, pero, a la vez, ¿cómo somos capaces de aprovechar el hecho de que no necesitamos transporte? Es decir, todo el gasto de combustibles, huellas de carbono, todas estas cosas para que nuestro propio producto llegue a una población que por eso vive en el kilómetro cero. Y ¿cuál es el problema entonces de toda esta llegada que hace que nuestro producto local no sea competitivo frente a productos similares traídos de la otra parte del mundo? Y ¿qué valoración se hace de esta realidad desde la perspectiva de la soberanía energética?

Como cuarta pregunta, me gustaría saber cómo determinan o cuáles son los parámetros que utilizan para la determinación de los conceptos, marcas de calidad, productos de calidad y marcas de prestigio. También si..., quiero decir a qué llamamos productos de calidad y marcas de prestigio. ¿Cómo los valoramos? ¿Cómo los reconocemos? Digo de hecho, de facto, cuáles son los parámetros y los criterios que se utilizan, para que podamos hablar de ello.

En quinto lugar, me gustaría que nos planteáramos si somos capaces, -perdón, ya estoy terminando-, si somos capaces de vencer nuestras propias reticencias en ciertos asuntos, por ejemplo, la almendra, que además hemos estado promocionando mucho su plantación, se encuentra ante la oportunidad de que la guerra comercial chino-americana hace que el mercado proveedor habitual del mundo, que es California, los chinos estén intentando evitarlo y están intentando encontrar proveedores alternativos. Somos capaces, o se es capaz desde nuestra dirección general, de impulsar productos, o debemos sentirnos malvados capitalistas que intentan vender producto, además, a los chinos, con la grandísima huella de carbono? Quiero decir, ¿somos capaces de impulsar producciones como esa, que resultarían rentables y repercutirían en la riqueza de nuestro territorio?

Y en último lugar, me gustaría saber, porque sí que es una de nuestras reticencias, comprenderán que somos liberales, muy antiintervencionistas, y estoy siendo correctísimo yo en esta intervención, que también es una intervención, -termino Sra. Presidenta-; los conceptos de imposiciones al mercado, como la compra pública o la compra obligatoria, ¿esperan ustedes de ellos efectos duraderos? Es decir, ¿es una cuestión transitoria, o si ponemos a los colegios a consumir producto local, esperamos que los niños se acostumbren a ese producto y entonces en el futuro estemos haciendo un desarrollo, o es una cuestión de por si, es un mero, bueno, así hacemos una forma de comprar y vender el producto. ¿Vale?

Y con estas como cinco cuestiones, que además me vienen muy sugeridas por la presentación que usted ha hecho, que me ha parecido perfectamente correcta, terminamos esta intervención. Gracias, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Méndez. Ara per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula el Sr. Joan Mas.

EL SR. MAS I TUGORES:

Gràcies, presidenta. Sr. Ortega, sigui benvingut en aquesta casa i la resta d'equip que l'acompanya. La veritat és que segurament ens hauria agradat que hagués pogut venir abans, perquè ja fa estona que és director general, ja fa uns quants mesos, perquè la seva direcció general, en el moment que es va crear, a principis de legislatura, va ser molt benvinguda pel sector, per tot el sector. Tot el sector pensava i seguim pensant que era una direcció general necessària, necessària per donar un impuls al producte local, per donar un impuls al producte de quilòmetre zero; i també per generar consciència dins la societat de les Illes Balears de la necessitat, per una banda, del consum de producte local, per una qüestió, si tan vols d'economia d'escala, que és bo per al medi natural i que és bo per l'equilibri econòmic, social i ecològic del territori.

I, per una altra banda, perquè el consum de producte local, el consum de quilòmetre zero al cap i a la fi és producte fresc, és producte acabat de recollir i sempre és més bo, és més bo, grastonòmicament parlant.

Per tant, tot el sector estava d'acord, o segueix estant d'acord que és necessari dins el Govern de les Illes Balears, una direcció general que es dediqui a aquesta qüestió, a promocionar el producte local i a generar consciència quant a la Sobirania Alimentària i la necessitat d'arribar a les màximes quotes de sobirania alimentària.

Sobirania alimentària, evidentment, és un concepte que és vera, és cert, neix a centre i Sud-Amèrica, a les lluites de les comunitats pageses d'allà, però que s'estén ben aviat a tot el món i les organitzacions professionals agràries de tot el món el reivindiquen com a propi, les europees i les de l'Estat espanyol i les de Illes Balears, totes elles també.

Per tant, ens l'hem de fer nostre, és un concepte que des del món productor, des del món del sector primari, ens fem nostre ja fa dècades el concepte sobirania alimentària, i deixa de ser un concepte vinculat a les diferents revolucions, que no passa res. Vull dir jo, benvinguts els conceptes revolucionaris, no vendrà d'aquí ara això, però és cert que també a Europa acullen el concepte com a propi. Ho dic per aquells que veuen coses rares i revolucionaris, centre-americanes en aquest concepte.

Per tant, benvinguda la direcció general, no per a nosaltres, sinó per al sector, que és al cap i a la fi, per a qui fem feina també en aquesta casa.

A mi m'agradaria demanar-li, dotació i pressupost de la direcció general prevista per al 23, és a dir, amb quants funcionaris comptam? Quins serveis? Quins serveis de la Conselleria d'Agricultura depenen de la seva direcció general? Perquè al cap i a la fi, si volem que la direcció general tingui força, marxi i impulsi polítiques actives en favor del sector, necessitam alguna maquinària pública.

Vostè ha parlat molt de presència a fires, dels programes impulsats en els menjadors escolars, dels programes impulsats de compra pública per part de la seva direcció general. La meua pregunta és, amb el sector, a mitges amb el sector o en col·laboració amb el sector, ja siguin marques IGP, els consells reguladors, ja siguin organitzacions professionals agràries i cooperatives, quines actuacions es duen a terme? Perquè al cap i a la fi tenim un sector productor a les Illes Balears relativament petit.

Miri, perquè ens entenguem, tots ens coneixem, per tant, és molt fàcil establir projectes de col·laboració amb el sector, perquè són els consells reguladors que són i ens coneixen tots, i les organitzacions agràries. Per tant, no és una cosa molt complexa establir projectes de col·laboració amb el sector i, a més, ens dirigim a un públic també molt concret. Per tant, crec que seria interessant valorar això, diàleg, feina conjunta amb el sector i posada en marxa de projectes en comú.

Un poc en la mateixa línia que ha demanat el company de Podemos, a veure com veuria que es plantejés una llei per al malbaratament alimentari. Crec que és una qüestió important en el nostre país. Que jo sàpiga, el Parlament de Catalunya en a aprovar una no fa gaire, impulsada precisament per la Conselleria d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, i amb la participació de tots els agents implicats, des del sector productor, les organitzacions agràries i cooperatives, fins a les associacions de consumidors, passant per la distribució, restauració, etc. I a Balears, amb la quantitat d'aliments que al cap de l'any es consumeixen, creiem que seria una qüestió interessant, però ens agradaria saber la seva opinió.

Prestigi de la professió. Vostè ha parlat del prestigi de la professió de pagès, pagesa, pescador, pescadora. Nosaltres creiem que és una qüestió molt important; és a dir, hem passat èpoques de molt desprestigi de la professió de pagès i que les famílies no volien que els seus fills continuassin l'activitat de la casa, l'activitat familiar de fer de pagès o pagesa, o pescador o pescadora. Entenem que la cosa ha millorat, entre altres coses perquè hi ha moltíssima formació i la gent que a dia d'avui treballa a la pagesia és gent molt formada, ja sigui en cicles formatius, ja sigui en formació universitària, que decideixen dedicar-se a la producció agrària, i això és molt important, -o agroramadera- això és molt important: gent molt formada. Per tant, el prestigi va en augment.

Però aquí tenim un problema i és la rendibilitat de les empreses agràries, la rendibilitat de les explotacions agràries. No aconseguim el prestigi que realment es mereix el sector com a productor d'aliments si no hi ha rendibilitat, si no aconseguim que les empreses i les explotacions agràries siguin prou rendibles. I aquí és la Llei de la cadena alimentària que s'hauria d'acomplir a dia d'avui a les Illes Balears i desconecem si s'acompleixen o no a dia d'avui a les Illes Balears, sabem que el seu compliment depèn dels estudis dels costos de producció, perquè, és clar, l'incompliment de la llei és si es ven per sota dels costos de producció o no es ven per sota dels costos de producció.

Per tant, el que li deman és: tenim els estudis que ens diuen què val el produir a les Illes Balears? Tenim els estudis de costos de producció, per tant, podem aplicar la llei, sí o no? Miri, és

així de senzill. I, en cas de no tenir-los, està previst fer-los aquests estudis? Jo entenc que no es pot fer d'un dia per l'altre, la Llei de la cadena alimentària no fa tant que està aprovada, però la qüestió és si avançam o no avançam en aquest sentit, perquè d'això depèn que hi hagi producció d'aliments a les Illes Balears o no n'hi hagi.

Una altra qüestió que creiem que és molt important és què és producte local? És a dir, tenim clar que les marques de qualitat, els consells reguladors, això està controladíssim, a més, sabem que en aquest aspecte som referents a nivell europeu; perquè la veritat és que la gent que es dedica a això a la Conselleria d'Agricultura són referents a nivell europeu, per tant, en aquest aspecte estam tranquils. Però després ens queda tot allò que és producte local, però que està fora dels consells reguladors, que està fora de les marques de qualitat.

Sabem, perquè nosaltres parlem amb les organitzacions professionals agràries, que s'ha iniciat un procés, o es va iniciar un procés, des de la seva direcció general quan hi havia l'anterior directora general per saber quina era l'opinió de les organitzacions professionals agràries i les cooperatives, però no sabem a dia d'avui com està aquest procés. I ens agradaria saber-ho més que res perquè forma part, per exemple, de com encaram les inspeccions quant a la Llei de turisme, per exemple, o de com encaram la promoció del producte local al consumidor local...

LA SRA. PRESIDENTA:

Sr. Mas, ha d'anar acabant.

EL SR. MAS I TUGORES:

... -d'acord, gràcies, presidenta.

I ho deixariem aquí. Només dir, ja per acabar, Sra. Pons, que sí, el quilòmetre zero, la defensa del quilòmetre zero també és ideològica, i això ens ho demostra cada dia el Grup Parlamentari VOX quan s'oposa ideològicament a la promoció del producte local.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Mas. Per part del Grup Parlamentari VOX-Actua Balears no hi ha cap representant. Per tant, passam la paraula a la Sra. Lina Pons, del Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears. Sra. Pons.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, Sra. Presidenta, senyores i senyors diputats. Aprofit per dir que Lina Pons substitueix Josep Melià a aquesta comissió.

Interessant tot allò que he escoltat avui matí. I simplement al principi fer una reflexió, a nosaltres, des d'El Pi Proposta per les Illes, que defensam la nostra terra, el nostre territori, els nostres aliments, la nostra idiosincràsia, no ens agrada que ens agafin sempre i ens fiquin dins el sac dels partits de l'oposició,

nosaltres creiem en el quilòmetre zero, de fet som hereus d'aquest quilòmetre zero, que ara es diu així, però abans es deia que tenc una finqueta i he sembrat i tenc dues figueres i quatre ametllers i un parell de patates i d'això vivien els nostres repadrins.

Feta aquesta explicació, gràcies al Sr. Ortega per la seva compareixença en el dia d'avui, a tot l'equip també donar-los la benvinguda. Jo no m'allargaré perquè els meus companys són especialistes en aquesta comissió, però sí que tenc una sèrie de dubtes.

No vull ser pessimista, però entenc tots els esforços que es fan des d'aquesta Direcció General de Sobirania Alimentària, el que passa és que, com vostè sap perfectament, les comparacions són odioses. Les dades que hem trobat és que ens parlen d'un sector, per exemple, el dels productes ecològics que puja, i també una indústria agroalimentària que té un 5%, segons les dades que hem pogut recollir, més d'elaboradors. Però, d'on venim? Perquè, és clar, al final un 5% és molt, però si venim d'un 0,2% tal vegada aquesta puja no sigui interessant o important. Tot i que tot suma i nosaltres creiem que, com he dit tantes vegades, la vida i la política i també la feina és una carrera de fons.

Per tant, aquesta seria la meua primera pregunta.

També, els productes elaborats generen 20 milions d'euros, segons les darreres dades de què disposam, que genera el sector turístic. Al final aquesta reversió o aquest acompanyament per fer una diversificació econòmica, que durant tants d'anys n'hem sentit parlar i que nosaltres hi creiem absolutament, necessita mà de metge i 20 milions d'euros pot ser bo, i entroncant amb la pregunta anterior, en tot allò que té a veure amb la nostra comparativa. Però realment si ho comparam amb el sector turístic és el patatò de la porcella, si em permet l'expressió.

Vostè ha parlat de les diferents activitats que fan per poder promocionar el producte local, ha parlat de les receptes de peix que han tengut molt d'èxit, però és que aviat no tendrem barques, els pescadors cada vegada són manco a la nostra comunitat. No tenim ramaderia, la vaca frisona, que era el nostre emblema de pagesia, aviat també, no dic que desaparegui, però sí que han desaparegut moltes granges que es dedicaven a això.

Per tant, imaginam, sabem, coneixem que aquesta Direcció General de Sobirania Alimentària, que vostè dirigeix, ha de fer feina transversalment amb altres conselleries i amb tot el Govern per poder afegir qualitat i quantitat a això que nosaltres veiem.

Per altra banda, Balears, segons dades d'ASAJA, només produeix el 15% dels productes agrícoles que consumeix. Quin és el seu objectiu? Quin és l'objectiu que vostè, com a director general, o quin és el panorama que entreveu a anys vista? Ens és igual, però quina seria la xifra adient, un 25%...? M'Agradaria conèixer també la seva opinió.

Llavors, ho deia una mica el Sr. Mas, jo vull incidir en això, els preus que pagam els consumidors per producte local, i no és una queixa, el volem pagar si podem, si no podem, no, puja,

puja i torna pujar, però puguen els ingressos que reben els pagesos? No sé si és una pregunta que li pertoca a vostè, però com que parlem de polítiques transversals i parlem també de sobirania alimentària, això s'ha de tenir en compte, perquè si no aviat els pagesos acabaran abandonant, com ja hem vist que han fet a altres etapes de la nostra història.

Llavors, per acabar, no, per acabar, acabaré aquí. De moment, crec que ja li he fet moltes preguntes i si de cas, després.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Pons. Per part del Grup Parlamentari Mixt té la paraula el Sr. Antonio Sanz.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Benvolgut, Sr. Director general, Sr. Ortega. Crec que ha fet una exposició molt clara en la qual he trobat a faltar una qüestió, i li he de dir, perquè m'ha agradat el que ha dit, però m'agradaria que arribàs un poquet més enllà d'Eivissa, perquè Formentera ha sortit només un parell de vegades i el canal d'Es Freus el conec ben bé, costa de vegades creuar-lo, però crec que en aquesta qüestió també l'hauríem d'enriuar i les preguntes que li faré crec que podem arribar a un enteniment.

Sí que li he de dir que em sobta molt la dualitat que tenen diversos partits, ho consideren una direcció general amb competències inadequada, així ho han esmentat a aquesta comissió, però consideren adequat una vicepresidència d'un parlament a una comunitat autònoma sense competències i amb un sou més alt que el del president del Govern. És curiós com a unes bandes sí que ho tenen clar i en unes altres no ho tenen tan clar o depèn de per a què, tal vegada és que la sobirania alimentària no els interessa tant com diuen que els interessa. Senzillament curiós.

També que haurien de revisar el *Diari de Sessions* del dia 11 d'octubre de 2022, la pregunta RGE núm. 9670/22, del Grup Parlamentari El Pi, que m'acaba de precedir, que parlava d'aquesta qüestió i en la qual la presidenta va respondre textualment que era l'article 102 de la Llei turística que estava afectat, aquest article, en el qual es parlava d'una comissió bilateral que es crea moltes vegades perquè el Govern de l'Estat i el Govern de les Illes Balears poden tenir divergències en diverses qüestions legislatives, i a aquesta comissió bilateral és on s'analitzen aquestes comissions, i d'allà a parlar d'una inconstitucionalitat ja és com voler, com bé ha dit el company del Grup Podem, almar el col·lectiu, almar el sector primari per tal de, ja ho vaig dir a una altra qüestió, de *difama que sempre queda algo*. Crec que és la qüestió.

És important que les administracions públiques tinguin un reconeixement per part de nosaltres, els polítics, i és important que vostè hagi vingut aquí, a més a petició del Grup Popular, però crec que a part de vostè explicar tot el que ha fet li han dit que no..., que han de cessar la seva conselleria i que ha de desaparèixer. No ho sé, no ho entenc.

Ha parlat en aquesta legislatura de la transversalitat de la seva política amb totes les conselleries. És cert, justament acaba de parlar de la Llei de turisme, podem parlar de la Llei agrària que va ser just a darrers de la passada legislatura a la qual es potenciava el sector primari d'una manera important, que és la part principal amb la qual podem tenir sobirania alimentària. Acabam de veure, ahir mateix, com hi ha un problema en el subministrament de tots els cereals, del gra que surt d'Ucraïna, per la guerra injusta que hi ha de la invasió de Rússia cap a Ucraïna, i que afecta la nostra sobirania alimentària, bé, afecta el nostre subministrament perquè no tenim sobirania alimentària. Llavors és important recordar-ho.

He de reconèixer-li la fase de compra pública alimentària, prop de gairebé 2, 1 milió i busques d'euros, en tres fases, esper que continuï fent-se. I aquí és on li vull fer arribar les preguntes referents a Formentera.

En aquesta compra pública també va entrar la cooperativa o els productes locals de Formentera? És important. Si no hi és, que la tinguin compte perquè la cooperativa de Formentera és molt activa i sí que és important que també ho tinguin en compte per poder fer arribar a totes les illes aquestes fases de compra pública. És una proposta que crec que és en positiu, com podríem avançar per aconseguir aquesta sobirania alimentària.

En el producte local, també de Formentera, allà es va reinstaurar o recuperar la cooperativa local, que ja existia la cooperativa de Formentera a l'any 2014, a més a instàncies d'un conseller del PSOE de Formentera, amb la Conselleria d'Interior, s'ha potenciat després també al llarg dels anys tant per Gent per Formentera, com pel PSOE, i en aquesta legislatura es continua potenciant amb una compra d'un trull, amb diverses accions perquè és necessari, però volem saber si la seva direcció general com pot fer, com pot ajudar o si ajuda com fa aquestes accions a Formentera amb la cooperació local? Perquè també quedi palès aquestes tasques que són importants també de dir-se.

Ha parlat que va assistir a la Barcelona Wine Week amb els vins de Formentera, Vi de Terramoll, per exemple, allà tenim uns vins que sí que són molt reconeguts, però d'altres productes que poden haver-hi, el porc negre de Formentera, l'oli que es fa ara mateix, que s'ha de fer a Eivissa perquè no es pot fer encara a Formentera: hi ha propostes per poder fer-lo?

Dues preguntes més, respecte a la formació dels joves en (...) sector primari, perquè és important que cada vegada -com bé ha dit el Grup Parlamentari MÉS per Mallorca- estan més formats, considera que falta més formació a totes les illes en aquesta qüestió o que es poden fer algunes...? Ara mateix tenim el projecte de pressuposts que hem de treballar ara amb el Govern, és important també que la seva visió d'aquesta tasca la puguem també traslladar al Govern.

I per acabar, justament per a pressupost, considera que el pressupost de la seva direcció general és adequat? Podem fer alguna aportació més perquè a totes les illes arribi de la mateixa manera la tasca que fa la seva direcció general?

Aquestes són les qüestions, tornar dir-li que consider que fan una bona tasca.

I, per acabar, a Formentera hi ha una empresa local que justament va rebre un premi (...) turisme, perquè el que fa..., aquesta qüestió de producte local aprofitar-lo, es diu Ca Es Majoral i el que fa és... ha comprat unes finques per poder recuperar-les i els productes que genera els fa servir als seus establiments. Què pensa d'aquesta opció, si és ampliable a altres llocs de les Illes i si es podria fer alguna ajuda des de la seva direcció general.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Sanz. Per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula el Sr. Jordi Marí.

EL SR. MARÍ I TUR:

Moltes gràcies, presidenta, bon dia, senyores diputades i senyors diputats. Bon dia, Sr. Ortega, moltes gràcies per la seva compareixença d'avui, per totes les explicacions que ens ha donat i que ens donarà.

Nosaltres des del Grup Parlamentari Socialista farem una sèrie de reflexions i un parell de preguntes. Nosaltres consideram imprescindible, com no pot ser d'altra manera, que es facin polítiques no només de suport cap al producte local, cap al sector primari, cosa que és jo crec que avui en dia imprescindible, indiscutible i innegociable, mai no es donarà prou suport des dels poders públics als pagesos, als ramaders, als pescadors i mai no donarem prou suport com faria falta al sector, al producte local. Però pensam que les polítiques de sobirania alimentària són necessàries en una societat avançada com la nostra, especialment des del punt de vista del consumidor, des del punt de vista de les famílies, des del punt de vista de les escoles, dels infants i, d'aquesta manera i des d'allà, impulsar la introducció d'aquest producte local a les nostres taules, a les nostres cases i a les nostres famílies.

És a dir, nosaltres pensam que la seva direcció general té més sentit encara des d'un punt de vista -com dic- del consumidor i del comerç i no tant des del punt de vista del productor, que és ja del que s'encarrega, per dir-ho d'alguna manera, la resta de la conselleria, d'acord?

Per tant, nosaltres pensam que és imprescindible que vostès des de la seva direcció general apropin les cadenes alimentàries curtes a les famílies de les Illes Balears, als restaurants, als comerços, a les escoles i, evidentment per què no, a tot el sector turístic susceptible d'oferir producte local.

Per tant, com dic, la Direcció General d'Agricultura, la Direcció General de Pesca, SEMILLA, que ara es l'Institut de Recerca, FOGAIBA, tenen un marc de feina centrat en el productor, mentre que la Direcció General de Polítiques de Sobirania Alimentària pensam nosaltres que té un marc de feina molt més ampli, molt més genèric, fins i tot que també abraça la part del comerç i la part del consum.

I això ho dic també perquè aquí s'han fet algunes de les preguntes que en la meua opinió són més pròpies d'anar dirigides, per exemple, a la consellera, no a la Direcció General de Política..., és a dir, com afecten les restriccions de pesca sobre els pescadors? Bé, lògicament és un tema que hem debatut molt aquí, però jo pens que avui no és objecte d'aquesta compareixença.

Com deia, faré un parell de reflexions i unes quantes preguntes.

Primer, hem dit que la seva direcció general té una tasca important que és principalment casar aquesta demanda local amb la producció local, cosa que, per desgràcia, per raons -diguéssim- de mercat o per raons de grans superfícies, la cadena alimentària més curta no és sempre la que està més introduïda, la cadena alimentària més curta no és sempre la que arriba primer a la nostra taula. I això, des del punt de vista del Grup Parlamentari Socialista, és una ineficiència del mercat.

I nosaltres no som interventors de l'economia per gust i per plaer, sinó que nosaltres pensam que on es produeix una ineficiència del mercat és on els poders públics tenen l'obligació d'intervenir per corregir aquesta ineficiència. Perquè si el sistema de mercat en el seu punt més àlgid del sistema capitalista i en el seu punt més àlgid del sistema de la globalització -diguéssim- ens va dur que a l'any 2008 el consum de producte local a les Illes Balears era del 30%, 30,16% al 2008, aquest mateix mercat ens ha dut que a l'any 2016 és del 16,7, això vol dir una reducció de la meitat en vuit anys.

Per tant, no crec que hi hagi un sol grup parlamentari aquí, i mira que n'hi ha dos de molt liberals, que no vulguin revertir aquesta situació, que em diguin ara que volen que aquest percentatge de consum de producte local dins les cases i els comerços de les Illes Balears es redueixi a la meitat. I ho dic perquè n'hi ha que segueixen defensant que el mercat sempre ho regula tot, tot i que de vegades n'hi ha que és cert que, bé, quan parlam del sector primari tenim una certa unanimitat i se'ls oblida aquesta liberalitat.

I que pensem que és necessari intervenir el mercat en aquest sentit no vol dir tampoc que nosaltres vulguem l'autarquia, que és una qüestió que s'ha posat damunt la taula o se'ns ha acusat de posar damunt la taula en altres ocasions en aquesta comissió. Evidentment no som partidaris de l'autarquia, nosaltres pensam que si alguna cosa bona ha dut la industrialització i la globalització dins l'alimentació és garantir el cent per cent de l'abastiment de les cases, almenys en els països occidentals.

Però sí que pensam -com dic- que hem de prioritzar sempre la cadena curta i només utilitzar la cadena més llunyana en cas que sigui absolutament necessari.

Pensam també que el major èxit en aquesta legislatura i d'aquest govern de les Illes Balears en tant que la sobirania alimentària és la introducció del percentatge d'oferir producte local que està establert a la Llei general turística, que s'ha aprovat recentment. Això pens que està clar i que ho podem dir tots, amb cap risc de constitucionalitat, com ja li ha explicat el company de Podemos; una llei, per cert, que ha anunciat el

Partit Popular que si algun dia arribàs a governar en aquesta comunitat el primer que faria seria derogar-la.

I llavors ens preguntarem: i què passaria amb el sector primari si llevam aquesta obligació de compra de producte local?

Per tant, dit tot això, a nosaltres ens interessa molt, Sr. Ortega, que ens doni a conèixer tot el que facin per augmentar aquesta introducció del producte local, i, sobretot, no sé si té dades concretes, també d'aquesta introducció. Per tant, tot el que vostè pensi que es pot fer per aconseguir com creu que es pot assolir un major grau de consum de producte local i una mica quin paper hi tenim també els poders polítics i la societat, en general.

Perquè la major introducció del producte local té una derivada molt interessant, que és el repartiment, també, de la riquesa, molt més just i molt més equitatiu. És clar, què volem a les nostres illes? Volem un sistema de grans superfícies controlades per unes poques mans on no hi trobam una fruita verdura que ha fet mils de quilòmetres per arribar fins aquí, ho volem per contra pocs productors locals, amb uns preus justs i uns productes de proximitat?

I pens, per tant, que la seva direcció general aquí, juntament amb Comerç i Consum, hi tenen molt a dir, i seria un argument molt ingenu no deixar caure un condicionant principal, que és aquí que ja apuntava també el company de MÉS Mallorca, que és la variable del preu en tot això, evidentment que tots voldríem producte local. Però aquí hi ha un element que ens distorsiona aquesta qüestió, que és el preu o, com deia el company de MÉS Mallorca, aquests estudis de costs de producció, perquè això és el que ens determinarà que tinguem un model o en tinguem un altre.

Per tant, segona pregunta, si tenia previst fer més campanyes o més plans per afavorir la venda directa, tot el que sigui quant a venda directa del producte local?

I una altra petita reflexió, que és que, certament, el sector agroalimentari té diferències substancials també en funció del territori que componen les diferents illes de la nostra comunitat, i en això també tenim diferències en comerç i consum, però tot això ho dic perquè des de la seva direcció general ens parlen molt sovint, com és lògic, de fires i mercats, però a Eivissa i Formentera no tenim ni fires ni mercats, sí que tenim alguns mercats, però no tenim fires i mercats a l'estil que tenen aquí vostès a Mallorca. Tot això vendrà segurament d'una sèrie de condicionants socials i culturals, com que la casa pagesa sí que volia ser autosuficient, sí que fabricava, elaborava tot allò que era necessari, i també una qüestió de la dispersió territorial, que també era molt diferent, feia la vida molt diferent de com es feia aquí, molt més concentrada a Mallorca i a Menorca, amb els nuclis urbans. Bé, tot això fa que no tenim aquest sistema de mercats i fires tan arrelat com tenen vostès.

I, per tant, la meua pregunta era si tenien previstes estratègies diferents des de la seva direcció general, una mica per enfocar aquest tema.

I vaig acabant, just un minut. Ha parlat pens... ha fet un repàs general, però ha parlat poc, pel nostre punt de vista, de les escoles, cosa que em sembla a nosaltres molt interessant, perquè des de petits hem de generar aquesta consciència, també que deia el company, des de més petits. Nosaltres tenim unes dades del 2020, que era que a Mallorca hi havia 23 escoles participants amb la direcció general, de Menorca 7 i d'Eivissa 7, parl de dades del 2020. No sé si vostès tenguessin aquestes dades.

Simplement també seria bona ocasió per actualitzar alguns dels objectius que la seva predecessora, a principi de legislatura, va apuntar, com, per exemple, actualitzar l'estratègia de Sobirania Alimentària, aquell servei de millor transparència -i acab- l'observatori de preus i aquella declaració de mercats com a patrimoni immaterial, són simplement algunes de les línies estratègiques crec que duia aquesta direcció general.

Moltes gràcies.

EL SR. DIRECTOR GENERAL DE POLÍTIQUES PER A LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA (Aram Ortega i Adzerías):

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Jo volia aprofitar, ja que som en aquest espai on posar en comú molts dels representants dels diferents partits polítics, que de vegades sembla més un espai de joc, on confrontam i sembla que no anem tots a una o haguéssim de trepitjar la feinada del altres, jo voldria agrair, per exemple, al PP l'aposta per la venda directa, em sembla que va ser un gran encert. Nosaltres hem apostat per continuar promocionant i fem feina en aquesta línia, i esper que els que venguin darrera nosaltres continuïn de la mateixa manera, perquè sí que és ver que de vegades ens podem equivocar, com tothom, les feines no surten, els projectes surten tot el bé que esperàvem, però els que sí surten bé, s'han de lloar i s'han de continuar al llarg del temps.

Per altra banda, em comentava que si realment era necessària una Direcció General de Sobirania Alimentària. Jo primerament m'agradaria aclarir un parell de termes, primer, la Sobirania Alimentària no és la seguretat alimentària, és decidir realment com volem menjar, com volem produir, què volem produir aquí i què necessitam importar de fora. Actualment, en el consum de producte local estam al voltant d'un 15%, i és evident que ara mateix és impossible poder abastar tota la població de les Balears amb producte local, però sí que és indispensable per al bé del nostre sector, de la nostra economia i del nostre territori, que recordam que és el paisatge, que és un reclam principal, com he comentat abans, per al turisme, sí que és important que l'impulsen i fem créixer aquest percentatge.

Em comentaven fins a quina quantitat m'agradaria. Jo no vull posar límits, a mi m'encantaria que pràcticament tot el necessari ho poguessin produir aquí -ja sé que és quasi impossible, però el que m'agradaria- i d'altres productes que tal vegada sigui més difícil podria aquí i que sigui (...) petit luxe, doncs no passa res per importar-los de fora.

Jo no és per destacar la importància que realment té aquesta direcció general, que al principi, quan jo vaig entrar ni m'esperava la quantitat de representants del sector que vindrien

pràcticament totes les setmanes a tocar la porta a plantejar els seus problemes, a plantejar també les seves solucions, a demanar informació, a demanar assessorament, la veritat és que ara mateix em sembla indispensable mantenir una direcció general com aquesta o un servei semblant, sigui com sigui, ja sigui amb una altra direcció general, amb una altra conselleria, però realment el que sí ha de mantenir és el pes que realment cobreix una necessitat del sector.

Jo, per donar unes poques dades, per veure d'una manera objectiva, dades objectives que ens les passes nostres mateixos consells reguladors, que, al final, són els representants d'aquestes marques de qualitat, que em comentaven abans, que aquestes marques de qualitat són DO i IGP de les nostres illes, aquestes tenen totes uns consells reguladors, i se'ns han passat unes dades, us les transmet en un moment, són dades molt positives, amb un evident creixement, comparant-les, sobretot, amb les dades de prepanedèmia del 2019, com, per exemple, són: les vendes de sobrassada de porc negre, que van augmentar el 2021 un 7,6% respecte del 2020, i un 9,2% respecte del 2019, abans de la COVID; la producció va augmentar a Balears un 25% respecte del 2020, i la comercialització del vi ho va fer en un 36%, superant la del 2019, tenim ara mateix dades millors que a la prepanedèmia.

En els darrers 20 anys, per exemple, la DO d'oli de Mallorca ha passat de 1.800 hectàrees d'oliveres a més de 4.100, i ha arribat al rècord de més de mil productors.

Entram, per exemple, a Formentera, on hi ha dues bodegues amb IGP i han augmentat un 50% la seva producció, amb més de 37.000 quilos recollits del raïm, d'una gran qualitat, per cert, enguany.

I també, a Menorca, on creix el nombre d'explotacions dedicades a la cria i engreix de la vaca vermella, que no és la frisona, però, realment és la nostra vaca de Menorca, una raça autòctona i amb segell de qualitat, que en els darrers 20 anys ha multiplicat per 6 el nombre d'exemplars. L'associació (...) té un centenar d'associats i 10 més que fa que fa dos anys.

Quant a l'oli d'Eivissa, es va comercialitzar un 51% més que en 2020, i va produir 8.000 litres més que en 2019, del 19 són dades prepanedèmiques, i sumen quasi 100 viticultors més a la campanya, quasi un 9% més.

Em demanaven, també, per la compra pública a Formentera. Sí que durant tota la primera fase hi vam participar, conjuntament, junt amb Formentera. I em demanaven si continuaria aquesta inversió en compra pública, la veritat que la compra pública va ser un projecte puntual que responia a una emergència, a una situació molt concreta. Sí que tenim o teníem fons prevists per si s'havia de tornar afrontar una situació com aquesta, però, la veritat és que si no es torna produir aquesta circumstància, en principi, nosaltres no tenim la capacitat de tornar tirar endavant amb un pla com aquest de compra pública.

Em demanaven també la dotació del pressupost per a aquest pròxim any, l'hem augmentat uns 140.000 euros més, ens trobam amb 1,4 milions.

També em demanaven sobre l'esforç que fem amb els joves al sector. La veritat que, quant als joves, entre el 2007 i el 2015 es van incorporar un total de 334 joves al sector primari, i des que hi ha el pacte, entre el 2015 i el 2022, han estat fins a 736 joves els que s'han incorporat; les dades inclouen fins al 2021, i quasi 300, 295 concretament, només en aquesta legislatura, tenint en compte la crisi de la COVID per enmig, és a dir, en nosaltres governar se n'han incorporat més del doble al sector. A més, s'han concedit una mitjana del 80% de les ajudes sol·licitades per part dels joves que s'incorporaven a l'activitat agrària, amb el compromís de ser-hi, com a mínim, durant cinc anys, i el 2021 hem dedicat una xifra rècord a aquesta ajuda, quasi 4 milions d'euros.

Després, em comentaven també la participació a la Barcelona Wine Week, per part dels vins de Formentera. Nosaltres, la veritat, fem un esforç enorme, perquè entenem que és molt fàcil normalment per als productors de Mallorca participar a tots els esdeveniments, a totes aquestes fires internacionals, perquè tenen un múscul superior, però sí que fem un esforç enorme per fer més partícips, tant a cellers i a representants dels diferents productes de Menorca, Eivissa i Formentera; és més, ara, aquesta setmana passada vaig telefonar directament a diversos cellers de Menorca, de Formentera i d'Eivissa perquè, per favor, assistissin a les fires, junt amb nosaltres, perquè per a mi no té cabuda participar a una fira, com Barcelona Wine Week, representant només una part dels productors.

Em comentaven també poder dur altres productes, com el porc negre de Formentera, bé, en principi la Barcelona Wine Week és només de vi, però sí que tenim presents tota la resta de productes per a la resta de fires com, per exemple, l'ecològic.

L'esforç és evident per introduir de cada vegada major quantitat de producte local al nostre sector, ho demostram amb la nova llei, aquesta del 3% del sector turístic, on tant el sector turístic hi estava encantat amb aquesta normativa, ens hi vàrem reunir i ho van veure..., el contrari, és que ells ja fa temps que lluiten per açò, però la dificultat rau en la productivitat que tenim, perquè realment fa molts d'anys que li han donat molt poc suport al camp, al sector primari, i ara mateix es troben en la tessitura que realment tenen la demanda però no poden fer l'oferta, d'acord?

Em sembla una política molt encertada, tot el sector està encantat amb aquesta nova llei. A mi em sembla que si el PP realment l'examina i parla amb el sector, veurà que la reben amb els braços oberts.

Quant, també, a fer arribar el producte local a més part de la societat, nosaltres, com he comentat abans, tenim clar que hem de fer una feina tant en la venda directa, com també amb les grans superfícies; jo m'he pogut reunir amb representants de les diferents grans superfícies i hi hem trobat un aliat indispensable per a, realment, poder generar una oferta prou atractiva per a la gran majoria de la població, que tal vegada és on tal vegada no s'ha acabat d'explotar, perquè realment fins ara per al nostre sector era molt difícil abastir les quantitats que normalment demanen, i arribam a acords, fins i tot fem formació a qualcunes de les grans superfícies per donar forma

de qualque manera i sortida a diferents campanyes de productes locals.

Quant al malbaratament alimentari sí que nosaltres el que fem és incorporar la nova Llei de prevenció de pèrdues i malbaratament alimentari, que entenc que ara mateix existeix una ineficiència de la cadena alimentària en què es produeixi una pèrdua al voltant d'un 20%, i per reduir aquest percentatge tots els elements de la cadena, excepte les botigues de més de un 1.300 m², estaran obligats a tenir un pla específic. La llei posa també altres obligacions com que els establiments d'hostaleria hauran de posar a disposició del client el menjar no consumit per emportar-se'l, si així ho sol·licita.

D'aquest 20% de les pèrdues al llarg de la cadena, un 40% es dona en venda al detall o a les famílies. Per açò la llei té en la conscienciació social del problema un dels seus pilars, durant l'any 2020 les llars espanyoles van llançar a les escombraries 1.364 milions de quilos d'aliments, una mitjana de 31 quilos i sobre uns 250 euros anuals per persona.

Quant a la cadena alimentària, ha sortit per part d'un parell de grups, la llei el que vol és protegir el valor del producte al llarg de tota la cadena.

Quant a la llei, han incorporat actualment dues places d'inspectors per al control i seguiment de la Llei de la cadena i, apart de participar en les diferents jornades dutes a terme enguany per al Comitè de cooperació de les autoritats i l'execució d'AICA, hem impulsat diferents accions de formació i divulgació des de les quals sí que vull destacar la jornada informativa a Inca, on molts representants del sector van poder assistir presencialment amb la participació directa de la presidenta d'AICA per poder resoldre dubtes i rebre de primera mà la informació més actualitzada de la llei.

També vull recordar que es va retransmetre per *streaming*, que està pujada a YouTube, qualsevol que la vulgui tornar visualitzar hi pot accedir, i des de la direcció general tenim en compte que és una llei nova i, com totes les noves normatives, requereix d'un temps per poder-la adoptar, i tenim clar que, a no ser que se'ns notifiqui de qualque denúncia on realment es vegi una intenció fraudulenta i negativa, de moment ens enfocarem a assessorar i ajudar el sector a adaptar-se a la nova legislació.

Sí que és ver que podem, des de l'administració, elaborar costs de producció de referència. Actualment ens trobam en un procés d'estudiar les diferents metodologies, d'acord amb les que empra el ministeri, i les consolidarem progressivament.

Estudiam també com donar forma a un possible observatori de preus a Balears, tot i que actualment estam a l'espera que a l'Estat es creï un observatori a nivell nacional, per poder-lo replicar, salvant les necessitats i característiques del nostre territori i dels nostres productors.

Quant a la millora del preu que fem per millorar el preu del producte local, la veritat és que l'única manera de millorar els preus del producte local passa per fer més rendible, per donar més rendibilitat a la producció dels nostres productors. Per donar més rendibilitat no en queda d'altra que revalorar els

nostres productes. Si que és ver que aquí ens trobam en una tessitura, per mor del nostre territori, que tenim la nostra societat, per una part, i després tenim tot el turisme, que és un altre tipus de client diferent, demanden productes diferents però també ofereixen diferents possibilitats. Encara queda molt de marge, un dels problemes que jo m'he trobat des que som director general és que tenim a Balears productes de moltíssima qualitat, moltíssima, tenim diversos premis mundials, diversos premis europeus, molts de premis a nivell nacional, però no ens acabam de creure realment el potencial del nostre producte; tenim ara mateix el formatge de Maó a Menorca, és una de les DO més econòmiques de totes les que hi ha, i la veritat és que ens va bé, el sector creix, el sector està content de com es fan les coses, però em sembla que aquí encara queda una feina enorme per promocionar el nostre producte, per revaloritzar-lo i, al final, fer-lo més rendible per poder millorar tots els preus dels nostres productes.

I no sé si ara hi ha qualque pregunta que m'hagi pogut quedar al tinter...

LA SRA PRESIDENTA:

Sí, si de cas en el torn de contrarèplica, si vol contestar el que falti, Sr. Ortega.

Ara, en torn de rèplica, té la paraula la Sra. Pons, del Grup Parlamentari Popular, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. PONS I FULLANA:

Sí, moltes gràcies, Sra. Presidenta. Sr. Ortega, gràcies per les seves explicacions moltes de les quals, sense cap dubte, compartim i estam totalment d'acord.

No m'ha contestat totes les qüestions, la majoria sí, després insistiré en una concretament.

Miri, Balears, és cert, disposa d'una Direcció General de Polítiques per a la Sobirania Alimentària, però aquí els pagesos, els ramaders i també els pescadors només produeixen el 15% dels productes que consumim, que aquesta és la realitat, per tant, hauríem de mirar de quina manera es pot incentivar açò i que es consumís un tant per cent prou més elevat.

Després de les seves explicacions, crec que així i tot han existit poques polítiques a favor del producte local, no dic que no n'hi hagi hagut, però sí n'hi ha hagudes poques. Miri, hem perdut sobirania alimentària, el Sr. Mas deia que no estava segur, però aquí totes les associacions que han vingut ens han explicat i ens han dit que es ven prou per sota dels costs de producció. Per tant, la cadena alimentària s'incompleix; per tant, hem perdut sobirania alimentària, amb tancament d'explotacions, principalment, per exemple, a Menorca; reducció també de superfície agrícola ramadera, i amb restriccions a la pesca que impedeixen aquesta activitat.

Un diputat ha dit, un diputat deia que es pesca poc. Bé, és que no els deixen fer feina, és que no se'ls deixa fer feina!, pels motius que siguin, però les restriccions són impressionants.

Miri, sense pagesos i pescadors no hi ha producte local i sense producte local la sobirania alimentària que vostès diuen, permeti'm l'expressió, però és que és una entelèquia, és un brindis al sol. Si no tenim pagesos i pescadors, no tenim producte local, i si no hi ha producte local, no hi ha sobirania alimentària.

Durant aquesta legislatura la producció d'aliments ha caigut, crec que s'ha fracassat en la comercialització, no s'ha sabut convèncer les empreses de distribució i no tot ho podem..., no tot és culpa de la pandèmia i de la guerra d'Ucraïna.

Després sí que vull fer un incís, que aquí sembla que estam en desacord els diputats. Vegem, ens podrà agradar més o menys, a mi em sap greu, però vull insistir en la inconstitucionalitat declarada pel Govern d'Espanya amb el tema dels hotels, amb el tema dels percentatges. És una pregunta que li he fet, vostè no me l'ha contestada, ja tindrem ocasió de parlar, vull dir, ara, cregui'm, venir aquí a dir que açò no és cert, que açò és preocupar el sector, no, miri, és que opin que al sector se li ha de dir la veritat, i el Govern d'Espanya ha deixat ben clar que vulnera el principi d'igualtat.

Per tant, no podem enganar el sector, no el podem enganar. Però és que, a més a més, així i tot, per exemple, els agroturismes i molts d'hotels, però sobretot els agroturismes, per exemple, ja superen de molt el percentatge de compra de producte local que vostès els proposen des de la conselleria, de fet hi ha molt d'hotels, però sobretot agroturisme. Açò és una bona notícia. Però m'agradaria si ens ho pogués aclarir, no ho sé, jo entenc que els partits que donen suport al Govern se sentin pressionats, de fet es troben entre espasa i paret, però és que el Govern d'Espanya ens diu una cosa i aquí ens en diuen una altra, i açò és la realitat.

Finalment, Sr. Ortega, sí que no és una cosa estrictament del seu departament, però, per exemple, les ajudes que es deuen als pagesos, les que se'ls deuen, s'haurien de poder pagar, en temps i forma, perquè ells puguin fer producte local. No sé si m'explic, per exemple, avui s'ha pagat, avui matí, precisament, part de l'avançament de la PAC, l'avançament. És que som de les darreres comunitats autònomes, i ja li dic, avui matí, ho pot comprovar, s'ha pagat part, encara no tota, i som la darrera comunitat autònoma. Així és una dificultat més...

LA SRA. PRESIDENTA:

Sra. Pons, hauria d'anar acabant.

LA SRA. PONS I FULLANA:

... que tenen tots -sí, ja acab, presidenta-, m'entengui, Sr. Ortega, que és una dificultat més, no és la principal, però és una dificultat afegida.

Al final diem que el tema del producte local és un tema transversal i l'afecten moltes coses, i ja de per si és complicat, ho tenen molt complicat.

Moltes gràcies, Sra. Presidenta i gràcies, Sr. Ortega, per les seves explicacions.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Pons. Ara per part del Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula el Sr. López.

EL SR. LÓPEZ I SORIA:

Gracias, presidenta. Gracias por haber contestado a todas las preguntas que se han ido haciendo. No me voy a extender demasiado, simplemente sí me gustaría compartir con usted una reflexión y en la contrarréplica, si puede, comentar.

La diputada que me acaba de preceder ha dado un dato objetivo que existe, que es que solo se consume un 15% del producto de aquí, eso es algo real, objetivo, pero me choca mucho el hecho de que nosotros llevamos más de tres años diciendo la necesidad de si queremos potenciar el producto local hay que promocionarlo y hay que hacer un trabajo ingente, gran parte de ese trabajo usted lo ha explicado perfectamente: poner en valor la calidad, poner en marcha la promoción, las campañas, hablar con grandes superficies para que sí que comprendan la importancia del producto local y su salida, sobre todo concienciar a la sociedad de Baleares de la prioridad de comprar producto local y consumirlo. Pero, claro, me vuelve a chocar, se habla todo el rato de que hay que aumentar el consumo del producto local, se habla de lo transversal que es la promoción y compra del producto local, es tan transversal como que incluso cualquier licitación de una conselleria puede tener en sus pliegos tener que utilizar producto local o un producto específico, pongo un ejemplo. Pero llevamos tres años que parte de la oposición, y digo parte, porque hay partidos que no lo dicen, pero hay parte de la oposición que creen necesario eliminar esta dirección general.

¿Por qué hago hincapié una y otra vez en esto? Porque lo vuelvo a decir, gobierne quien gobierne esta dirección general tendría que quedarse, porque, de lo contrario, no se podrá hacer el esfuerzo suficiente como para poder conseguir que crezca el producto local y sobre todo que se entienda de forma transversal, que básicamente es lo que estamos diciendo todos los grupos, de forma transversal y sobre todo casi estratégico de cara hacia la sociedad de Baleares, estratégico porque o se tiene conciencia de promocionar y consumir el producto propio de aquí o cada vez el sector va a tener menor salida y, si tiene menos salida, cada vez van a ir cerrando más asociaciones, más agrupaciones, más empresas, menos payeses, etc. Es una deriva que hay que conseguir frenarla.

Estamos hablando de muchísimas cosas, desde que se trabaja a pérdidas, que esto lo hemos hablado, siempre que una profesión necesita ayudas para poder sobrevivir, no será atractiva y eso hay que revertirlo, desde que hasta ahora no se tenía salida. Por ejemplo, y lo digo en primera persona, fui, me tocó negociar a mí la parte del 3% al 5% con el sector, en cuanto a ponerlo en la ley turística (...) ley turística, si es que lo negocié en primera persona, junto al director general, la agricultura, pero nos tuvimos que reunir con las asociaciones, nos tuvimos que reunir con el conseller de Turismo, etc., es lo normal, cuando se está gobernando, es que el sector lo pedía.

Pero es que el sector, el sector agrario, lo que nos decía es: no nos pongáis demasiado porcentaje o no podemos hacerlo y,

de hecho se pactó con ellos que fuese un 3%, o un 5 o una horquilla, porque si se ponía más, no podrían hacerlo. Y ¿qué es lo que se hizo?, y quiero decirlo para que quede claro dónde está la inconstitucionalidad o la supuesta inconstitucionalidad que quiere resolver el Estado con la comisión bilateral, pues que, como solo se podía poner entre un 3% y un 5% dependiendo de la horquilla en sí, porque el sector no podía producir más, se puso una coetilla, que era que podía ser revisado por el Consell de Govern sin pasar por el Pleno. Es esa la parte que ponen en duda, no el 3% que hay, sino el que luego el Govern pueda revisarlo, es esa la parte que ponen en duda.

Por eso digo, por favor, no creemos alarma porque el 3% será una realidad, eso el sector lo tiene que saber. Lo que se cree en duda es si, sin pasar por Pleno, el Consell de Govern, luego podrá revisarlo y ponerle un 6, me lo estoy inventando. Esa es la parte que se pone en duda, que entiendo que podamos ponerlo en duda, esto ya habrá una comisión bilateral que tiene que hacerlo, pero el 3% no se ha puesto en duda, a eso me refiero con no crear alarma, a decir dónde se ha puesto en duda realmente, básicamente porque si no el sector se cree que no aparecerá, está puesto en la ley, la parte del 3% no lo quitarán.

También es verdad que, esto creo que la presidenta del Govern ya lo dijo, creo que es un tema que tiene que aclarar el Govern, yo soy un diputado y no creo que me corresponda a mí, pero sí que quiero aclararlo para trasladarle al sector el mensaje, tal y como es: lo que está en duda es la revisión en sí, no está en duda el 3%.

Y lo dijimos desde el principio, claro que los agroturismos lo cumplen y lo superan, y, además, nos alegramos muchísimo; claro que hay muchos hoteles que ya lo cumplen y que, a lo mejor, no es necesario, pero sí que creíamos que era importante ponerlo en una ley para hacerlo muy patente y claro, y que sea un objetivo conseguir, se puso un 3%, ojalá en un futuro sea un 15 o un 20 o lo que el sector diga.

LA SRA. PRESIDENTA:

Sr. López, ha d'anar acabant.

EL SR. LÓPEZ I SORIA:

Vale, pues voy acabando. Claro que no todo es por culpa de la pandemia ni por culpa de la guerra de Ucrania, pero es que la deriva de la agricultura es de hace décadas, no estamos hablando de que haya ocurrido los últimos siete años u ocho años, es algo que hace décadas, y revertir una tendencia de décadas cuesta muchísimo. Vamos a ver si ahora, que Europa ha lanzado unas líneas muy específicas, y vamos a ver si ahora, que parece que todos estamos más concienciados de impulsar el producto local, conseguimos frenar esa tendencia a la baja y que haya un repunte, más que nada porque el sector lo necesita.

Ya está, perdona, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. López. Per part del Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Méndez.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Gracias, Sra. Presidenta. Nosotros simplemente deseamos al sector y al producto local tanta implantación como la que ha conseguido esta dirección general durante esta legislatura. Y queremos simplemente agradecer su comparecencia, hoy aquí, al Sr. Director General y a los miembros de su equipo, y la aclaración sobre las dudas que le han sido planteadas.

Gracias, he terminado.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Méndez. Per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula el Sr. Joan Mas.

EL SR. MAS I TUGORES:

Sí, gràcies, presidenta. Vull agrair al director general i a l'equip la presència avui i agrair-li que hagi contestat la pràctica totalitat de les preguntes que li he formulat.

Només una darrera cosa, sobirania alimentària vol dir promoció del producte local, sense sobirania alimentària, sense producte local no tendrem equilibri econòmic, no tendrem equilibri social, no tendrem equilibri ecològic, serem un país insostenible, per dir-ho d'alguna manera. Valorem la feina dels pagesos i pageses, valorem, posem en valor la producció d'aliments, que, al cap i a la fi, és la feina que tenen pageses i pagesos.

El fet de tenir cura del paisatge i altres qüestions són col·laterals a la professió de pagès, perquè sense paisatge no hi ha pagès, però sense pagès no hi ha aliments per alimentar la societat. I un país que no té aliments per alimentar la societat és un país, com deia, desequilibrat i insostenible. Per tant, la seva direcció general és molt important.

La feina de la Conselleria d'Agricultura quant a això, a posar en valor la feina d'aquells que produeixen aliments, és molt important. Per tant, donem-li el valor que li pertoca, tant al producte local com al fet de la sobirania alimentària i a les quotes que assolim d'aquesta sobirania alimentària, que és una de les moltes sobiranies desitjables per al nostre país.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Mas. Per part del Grup Parlamentari VOX-Actua Balears no hi ha cap representant, com he comentat abans. Per tant, té la paraula la Sra. Pons, del Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, Sra. Presidenta. Només donar les gràcies al Sr. Ortega, per la seva presència i les seves explicacions.

És cert que li demanava quina projecció fa d'aquest producte local, no allò que vostè voldria, nosaltres també voldríem que la producció local fos suficient per a tota la

ciutadania i que comprar productes fos com a la història molt remota, que seria gairebé un excentricisme.

En qualsevol cas, nosaltres apostam per aquest producte local, no només, i per aquesta direcció general; és vera que al principi ens xocava aquesta Direcció General de Sobirania Alimentària, ja ens l'hem feta nostra.

I el que sí voldria, en qualsevol cas, és que continuem endavant amb aquestes polítiques i que es pugui arribar, com ha dit bé el Sr. Mas, que no només sigui una direcció general, perquè sense pagesos, sense pescadors, sense elaboradors, no tendran absolutament res, i no només des del punt de vista econòmic, sinó també gairebé filosòfic, de conservar la nostra idiosincràsia i les nostres arrels, perquè consumir el que es nostre també forma part de la nostra història i, per tant, així la podrem continuar escrivint.

Moltíssimes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Pons. Per part del Grup Parlamentari Mixt té la paraula el Sr. Sanz.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, vull agrair-li que hagi contestat gairebé totes les preguntes que li he fet, així que, de veritat, unes bones dades.

Només fer un esment en el tema... ha parlat del peix descartable que es fa als menjadors aquí, a Mallorca, a Formentera no es podia fer perquè no teníem menjador fins fa gairebé dues setmanes o un més, sap que s'ha començat a tenir un menjador per a les escoles ara. Així que li llanç que puguin fer aquesta proposta, amb la Confraria de Pescadors de Formentera, perquè es vegi aquesta reutilització també, aquesta circularitat també del producte que tenim, que aquest peix descartable pot ser aprofitat, i també fer aquests menús a l'illa de Formentera.

Res més. Agrair-li-ho, crec que és una bona feina la que fan i continuïn fent-la, perquè és necessària.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Sanz. Per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula el Sr. Marí.

EL SR. MARÍ I TUR:

Sí, gràcies, presidenta. No, simplement nosaltres, per acabar vull dir que l'objecte de la compareixença no era dictaminar la idoneïtat o no d'aquesta direcció general, tot i que en alguns moments s'hi ha convertit. A l'efecte nosaltres l'únic que hem de dir és que, fins que la cadena alimentària curta no sigui també la primera en arribar a les nostres taules i sigui la majoritària a les nostres cuines, fins que això no passi aquesta

direcció general tendrà tota la raó de ser i serà absolutament necessària.

Dit això, vull agrair les explicacions i animar-los a continuar amb la feina.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Marí. Ara, en torn de contrarèplica té la paraula el Sr. Ortega, per un temps d'uns vint minuts, supòs que no utilitzarà tant de temps, però, bé, disposa d'aquest temps si ho considera oportú.

Sr. Ortega té la paraula, sí, si els vol emprar són seus.

EL SR. DIRECTOR GENERAL DE POLÍTQUES PER A LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA (Aram Ortega i Adzerías):

Gràcies, Sra. Presidenta, no, tampoc no crec que hi hagi hagut gaires preguntes. Només agrair la possibilitat de poder ser aquí.

Em sembla que hem de quedar i deixar un quadre positiu, perquè em sembla que realment la tasca ha estat important, el sector ho ha apreciat, els nombres són objectius i demostren un encert en com s'ha dut durant aquesta legislatura tant la direcció general com tota la Conselleria d'Agricultura.

I només vull esperar que puguem continuar, governi qui governi, fent feina amb aquests valors i juntament amb aquest sector, que és tan important, i que, a més, a Menorca ho sabem bé, ens dona una competitivitat també al mercat turístic i mundial enorme amb aquesta diferenciació de tenir cura del nostre territori, de tenir cura de la nostra gastronomia i tenir cura de la nostra cultura.

Així que poc més. Moltíssimes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Ortega. I acabat el debat, volem agrair la presència i les explicacions donades pel Sr. Aram Ortega Adzerías, director general de Polítiques per a la Sobirania Alimentària.

I no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió. Bon dia a tothom.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS